

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 10
ראש ציפור

מכלול: מרחב נחל, מגוון, בור

תאריך סקירה: 25.10.12, 16.7.12, 13.4.12, 6.6.12

גודל מקורב של השטח: 176 דונם

שם הסוקר: ניר מעוז, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 181780/666950

רחוב/גבול: מצפון: ערוץ נחל הירקון. מדרום: גבעת נפוליאון

רובע: 4 – צפון חדש

תאור כללי: אזור פנאי ונופש בגדה הדרומית של נחל הירקון הכולל שולחנות פיקניק מתקני משחק ושבילי אופניים. שילוב של חורשות איקליפטוס ונטיעות של מינים מקומיים. כתמים של צמחיית בור. במקום מתבצע כיסוח אינטנסיבי של הצומח העשבוני. פוטנציאל גבוה לפעילות זוחלים ושיקום בתי גידול בחלקים הדרומיים.

מאפייני השטח

אקולוגיה

בתי גידול	בור, חורשת איקליפטוס.
תצורות צומח	בתה עשבונית, בור, גינון
יחידות צומח	זון אשון – חמצץ נטוי
כיסוי צומח (%)	שעורת התבור – שיבולת שועל
צומח ייחודי	מתבצעת הסרה וכיסוח של צומח עשבוני
בעלי חיים	ריכוז תורמוס א"י
חי ייחודי	ציפורי שיר וקבוצת תנים השוכנת לאורך נחל הירקון
אתרים חשובים	זוחלים וציפורי שיר
חשיבות ברצף-חיבור לאתרים אחרים	גבוהה – חלק ממכלול השטחים הפתוחים לאורך נחל הירקון ומפגשו עם נחל איילון.
מינים פולשים	פרקינסוניה שיכנית
רמת השתמרות השטח	נמוכה - בינונית – בשטח נטועות חורשות איקליפטוס ואורן, בוצע פיתוח לצרכי נופש ופנאי ומתבצע כיסוח מאסיבי של צומח עשבוני.

פיזי

קרקע	חול, אלוביום של קרקעות סחף כבדות
מורפולוגיה	מרחב גדת נחל מישורי, גבעה מלאכותית.
מורכבות טופוגרפית (מופעי נוף)	בינונית. מספר תאי שטח בעלי מאפיינים שונים בהתאם לשימושי הקרקע
חזות כללית	אזור פיקניקים, נופש ופנאי. שטח רוק במרחב עירוני, שטחי בור

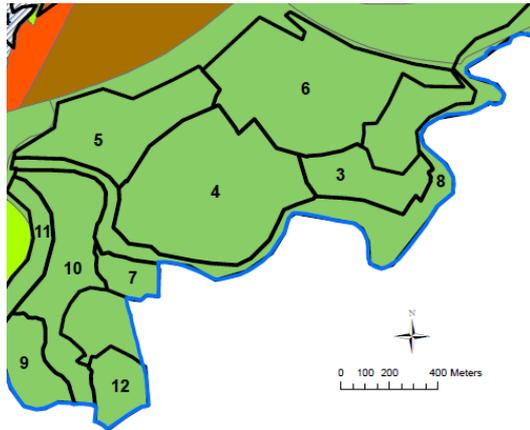

תרשים התמצאות

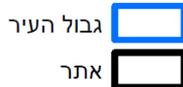

מראה כללי

ייעודי קרקע תא/5000

מקרא

ייעודים תכנית מתאר

- אזור לתכנון בעתיד
- אזור מגורים בבניה מרקמית
- אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה רבת קומות
- אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
- אזור מעורב
- אזור פעילות מיוחד
- אזור תעסוקה מטרופוליני
- אזור תעסוקה מקומי
- אזור תעסוקה עירוני
- בית עלמין
- דרך פרברית מהירה
- ים בתחום שיפוט עירוני
- מעגנת נופש ספורט ודיג
- שטח פתוח מטרופוליני
- שטח פתוח מטרופוליני חופי
- שטח פתוח עירוני

מטופלים
יש. כבישים, שבילים, בירזיות,
שירותים, שולחנות, מתקני משחק.

תשתיות קולטות קהל

סביבה

מפגעים והפרות
רמת הפרה בשטח
(מפגעים)
נגישות
ארכיאולוגיה

השטח מתוחזק ומטופל
נמוכה

מוסדרת מהרחובות הסמוכים
ומפארק הירקון.
תל גריסה 982 -
גבעה מלאכותית חפורה בחלקה ובית
קברות עתיק מן התקופות הברונזה
הקדומה, הברונזה התיכונה, הברונזה
המאוחרת והברזל א'.
נופש ופנאי, ספורט.

שימושים

ייעודי קרקע עיקריים

תכנית מתאר ארצית:

תמ"א 35 – מרקם שמור משולב, רגישות נופית סביבתית גבוהה.
תמ"א 22 – (חלקי) נטיעות בגדות נחל
תכנית מתאר מחוזית (תמ"מ 5):
שטח פארקים מטרופוליניים.
תכנית מתאר עירונית (ת"א 5000):
שטח פתוח מטרופוליני

מסקנות והמלצות

חשיבות האתר:

- חלק מרצף השטחים הפתוחים לאורך הנחל
- פוטנציאל לשיקום בתי גידול טבעיים
- פוטנציאל גבוהה לפעילות זוחלים
- שמירה וטיפול של ערכי טבע קיימים:
- מניעת ריסוס וכיסוח של צומח עשבוני בעיקר בשטחים שלא משמשים לנופש בפועל.
- טיפול והסרה של צמחייה פולשנית
- שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:
- לאתר פוטנציאל גדול לשיקום בתי גידול של חמרה בעיקר בחלקים הדרומים הגובלים בחווה החקלאית
- הגדלת השונות של בתי הגידול
- שתילת מינים בסכנת הכחדה ושימוש במינים מקומיים בגינון
- פיזור זרעים ופקעות של מינים מקומיים בשטחי בור
- יצירת מחסות טבעיים לבעלי חיים
- פיזור קופסאות קינון לציפורי שיר

נתוני הסקר

צומח

שם המין	סאטוס
דו מוץ חום	
עלקת מוטל	
עשנן יהודה	
שיבולת שועל נפוצה	
חרדל השדה	
לפתית מצויה	
זון אשון	
חמציע נטוי	
חמציע קטן	

מחשוף חמרה

שיזף מצוי

סביון אביבי
עולש מצוי
שעורה מכחילה
גדילן מצוי
גזר קיפח
חלמית מצויה
תורמוס א"י
אנדמי
חרוב מצוי
מוגן
שיזף מצוי
מוגן
הגה מצוי
ינבוט השדה
ארכובית שבטבטית
קייצת
צלף קוצני
קנה מצוי
סיון דביק
אשל הפרקים
מוגן
דרכנית
חבלבל השדה
נשרן צפוף
בוצין מפורץ
עכנאי שרוע
רב מוץ מחספס

בעלי חיים

עופות

מין	דירוג ספר האדום
סיקסק	LC
יונת בית	מין מבויט
תור צווארון	LC
תור מצוי	NT
צוצלת	מין פולש
דררה מצויה	מין פולש
דררה אפורת-לחי	מין פולש
סנונית רפתות	LC
בולבול צהוב-שת	LC
ירגזי מצוי	LC
צופית בוהקת	LC
עורבני שחור-כיפה	LC
קאק	LC
עורב אפור	LC
מאינה מצויה	מין פולש
דרור הבית	LC
חוחית	NT
דוחל חום גרון	-

יונקים

שם המין	דירוג ספר אדום
קיפוד מצוי	LC
תן זהוב	LC
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
חולדה מצויה	LC
חולדת החוף	LC

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צב יבשה מצוי	VU - עתידו בסכנה	גבוה
צבגון אדום-אוזן	[מין פולש]	בינוני
צב ביצות	LC - לא בסיכון	בינוני
זיקית ים-תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	גבוה
קמטן	NT - בסיכון נמוך	בינוני
שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	נמוך
לטאה זריזה	LC - לא בסיכון	נמוך
שממית בתים	LC - לא בסיכון	גבוה
מניפנית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	נמוך
חומט גמד	LC - לא בסיכון	גבוה
חומט פסים	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית עינונית	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית נחשונית	VU - עתידו בסכנה	בינוני
חומט מנומר	LC - לא בסיכון	נמוך
נחשיל מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
חנק	LC - לא בסיכון	גבוה
שלון טלוא ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
שחור ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן זיתני	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן שחור	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן מטבעות	LC - לא בסיכון	גבוה
נחש מים	NT - בסיכון נמוך	גבוה
עין חתול חברבר	LC - לא בסיכון	גבוה
ארבע-קו מובהק	LC - לא בסיכון	בינוני
תלום-קשקשים מצוי	LC - לא בסיכון	בינוני
מחרוזן "האוכפים"	VU - עתידו בסכנה	נמוך
צפע מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה

דוחל חום גרון

תרשים בתי גידול וערכי טבע

מקרא

●	אתר	●	חורשת איקליפטוס
○	גבול אתר	■	בית גידול
		■	בור
		■	בור + נטיעות
		■	חקלאות